

PERNOTTAZIUNS

Engiadina e Mustér dapli giasts il favrer, Surselva pli pauc

Betg tuttas regiuns han gi in medem bun favrer 2023.

FOTO LIVIA MAUERHOFER

L'Uffizi per economia e turissem dal Grischun ha preschentà las cifras da pernottaziuns. Betg tuttas regiuns han gi in medem bun favrer 2023: La Surselva ha clermain dumbrà pli pauc pernottaziuns, en cumparegliazion cun ils davos tschintg onns (-5,3%). L'Engiadina Bassa cun Scuol ha gi 2% dapli

giasts ch'en la media dals davos onns. Ed en Engiadina'Ota cun San Murezzan e conturn hai dà bunamain 10% dapli pernottaziuns ch'en la media dals davos onns.

En tut èn las cifras idas enavos per 1,3% cumpareglia cun il favrer 2022. Sch'ins cumpareglia cun la media dals davos tschintg onns, hai dentant dà 6,1% dapli pernottaziuns. (rtr/fmr)

LA CIFRA DAL DI

229 alps

datti en l'Engiadina (Ota e Bassa!) tenor l'Inventari che Annetta Catarina Ganzoni ha cumpilà. (fmr/sb)

Dapli ch'ina exposiziun – Gian Gianotti expona

Ils 19 da mars 2023 è stada l'avertura da l'exposiziun d'art dal reschissur ed artist Gian Gianotti en las anteriuras «Hallen für moderne Kunst» a Schaffusa. Questa mustra è da vesair anc en fin il 16 d'avrigl. Ma dentant è ella daventada in vair eveniment da creaziun artistica, siond che Gianotti pictura là.

UELI REDMANN

El vegn dal teater, el chapescha d'inscener sin grondas tribunas ed actualmain dat el anc ina giada cumplaina glischur a las vastas e venerablas anteriuras «Hallen für moderne Kunst» a Schaffusa, avant che lur scopo vegnia midà. Igl è pia dapli ch'ina exposiziun, quai che Gian Gianotti mussa là: El inscenescha ina magnifica ovra d'art cumplessiva da spazi, glisch, textilas e texts cun ses maletgs en format grond, embellida era da musica – sco a chaschun da la vernissascha, cur ch'i ha sunà il clarinetist Clot Buchli. Tut quels elements stgafeschan in'impresionanta, decidida e ferma atmosfera che resplescha cumplainamain la magia dal lieu.

L'artist Gian Gianotti a chaschun da la vernissascha en las anteriuras Hallas da l'art modern a Schaffusa.

FOTOS MAD

La realitad da las cuntradas abstractas

Gian Gianotti mategia da maniera abstracta, per il solit maletgs en format grond, savens en la proporziun dal tagl d'aur. Però els na mussan nagin mund fictiv, nagin'illusiu, mabain els represchentan ina realitad che va tut atgnas vias, che pussibiliteschan atgnas scuvertas e novs inscuntes. Avrir novs spazis, schlargiar il pensar, avrir ils cors, quai vul el, sco ch'el ha fatg a savair en ses pled a chaschun da la vernissascha. E propi, contemplond l'exposiziun evochescha el vairamain ina tensiun ed ina concentraziun resentiabla: penelladas che mainan l'egliada baud amunt, baud enavant. Qua e tscha stritgs grugls, alura puspè planiras calmas. Las colurs sa salidan da paraid a paraid. Il blau termaglia cun las stretgas strivlas cotschnas da tschella vart. Glischond ord ina nischa s'oppona il mellen al grisch. Mintgatant in text accompagnant u in titel dal maletg che dat da pensar. Vi da las parais en pusadas variaziuns picturadas che augmentan l'impresion ... ma il messadi n'è mai determinà clermain, adina è d'encorscher l'appel, l'invit d'esser avert, da sa laschar entretschar en in dialog cun las picturas.

L'artist mategia sin il lieu

En dus lieus envers ost e vest sa chattan pusadas sin traipes massivs duas grondas tailas, oriundamain vidas. Sin quella pictura Gian Gianotti durant l'exposiziun dus maletgs davart ils

Ils maletgs abstracts da Gian Gianotti na mussan nagin mund fictiv, mabain ina tut atgna realitad. Qua la pictura: «Scha' bel nu basta».

Las anteriuras Hallas da l'art modern a Schaffusa porschan in lieu adattà per exponer las picturas da Gian Gianotti.

temas «saira» e «damaun», cunsalvond uschia l'atmosfera particulara da la sala, da la glisch e da la localitad. Las visitadras ed ils visitaders han uschia l'ocasiun da daventar perditga, co che Gian Gianotti creescha ses maletgs.

Tgi che sa trategna en quellas salas, fa l'allegraivla experientscha dad assister a la creaziun artistica che po avrir novas perspectivas e vistas dirigidas dal jeu da la glisch ch'entra tras las grondas fanestras, ch'entretschan il dialog tranter ils tetgs e da las culmainas da las stgalas externas cun la structura da l'intern ed il salid dal Rain culond en perpeten.

Là tut ch'è spazius ed impresionant: las salas, ils formats, il flad, il schlantsch da Gian Gianotti, l'istorgia dal lieu e l'aura da las Hallas – uschia che quest'exposiziun daventa in eveniment impresionant ed enritgint. Suenter quest'exposiziun – che vegn sustegnida da la Biblioteca Engiadinaisa da Segl/Maria – vegn l'edifizi da las Hallas per l'art modern a far plazza a la Scola auta pedagogica da Schaffusa.

L'exposiziun da Gian Gianotti è da vesair sin il terz plaun da las anteriuras Hallas per l'art modern a Schaffusa. Ella è averta mintgamai da mesemna en fin la dumengia da las 16 en fin a las 20. Dapli infurmaziuns: gianotti.ch.

Punt tranter Domat e Panaduz per velos e peduns

Il cussegl communal da Domat ha en sia sesida da glindesdi approvà in'ulteriura contribuziun per il traffic plaun sur il Rain Posterior.

CLAUDIO WILLI

La colliaziun per il traffic plaun ch'è planisada traunter Panaduz e Domat po uss vegnir prendida per mauns. Il cussegl communal ha dà en occasiun da sia sesida da glindesdi passà sco ultim anè da la chadaina glisch verda per l'intent da construcziun. Quel era vegni decis da l'onn 2014. Il project prevesa ina punt per velocipedists e pedunzs sut la punt existenta da la via naziunala. Las vischnancas da Panaduz e Domat sco eir las duas vischnancas burgaisas sa participeschan als custs da quella giada 1,1 milliun francs. Pervi da la sanaziun da la punt da la via naziunala nun han ins pudì cumenzar cun las lavurs ed igl hai dà tar custs totals dad 1,84 milliuns er anc custs supplementars da var 300 000 francs, sco ch'il president communal Erich Kohler ha declarà. Il motiv èn pretschs pli chars per atschal e lavurs cun atschal. L'import mancant duai vegnir portà da las duas vischnancas Panaduz e Domat, quai che signifitga in import da mintgamai 145 000 francs. La vischnanca da Panaduz ha gia approvà quel import supplementar. Cun l'approvaziun da vart da Domat possia il proget suenter diesch onns finalmain vegnir realisà durant l'onn current. Pledaders da las fracziuns han salidà l'intenziun, la PPS dentant s'è exprimida cunter quella: Ch'i saja il fauss mument per spender daners da taglia per da quests projects. Cun spetgar na vegnia betg pli favuraivel, uschia la PLD, AdC e PS, ed il cussegl communal ha vuschà cun indesch cunter

Visualisaziun da la punt per il traffic cun velos ed a pe sut la punt da l'autostrada.

FOTO OFFICE PISANI CARELLA

trais vuschs per l'import supplementar da 145 000 francs. L'intent renda accessibel ina zona da repaus vischina e crea ina plivalur turistica.

Sanaziun chasa da scola cun l'implant exterior

Il suprastant communal Armin Tanner (AdC) ha explitgà il credit da 184 000 francs per sanar l'edifizi

da gestiun dal lavuratori forestal e communal. Il cussegl ha acceptà quel unanimamaing. Discussiuns haja dà tar il credit da 440 000 francs per la sanaziun dal spazi exterior da la chasa da scola Caguils. Cun plantas che porschan sumbriva, cun dapliura surfatscha verda sco era cun ina susta duai vegnir augmentada la valur dal spazi exterior. Il credit è vegni

approvà cun 13:1 vuschs, la PS ha succumbì cun ina dumonda da midament cun 5:9 vuschs.

Nesina Ackermann (AdC), manadra dal departement scola, ha respundì l'interpellaziun da Reto Spiller (AdC) areguard l'utilisaziun da l'intelligenza artificiala (ChatGPT) a la scola da Domat. La scola s'occupia da quella, las persunas d'instrucziun vegnian scoladas correspudentamain, la sauna raschun duessia dentant valair en la scola adina dapli che l'IA, uschia Nesina Ackermann.

Mesiras cunter il traffic da guntgida A13

Daniel Meyer (PPS), schef dal departement ambient e segirezza, ha explitgà durant l'ura da dumondas la tematica actuala «Traffic da guntgida A 13». Causa ch'i saja da spetgar lavinas da vehichels durant ils dis da festa hajan chantun e Confederaziun decidì mesiras. Lung l'A 13 duain vegnir installads «posts da triascha e dosagi». Tar la triascha duain vegnir lachads passar mo numers cun GR, tut ils auters manads enavos sin l'A13. Da quests posts sajan previs p.ex. tar Reichenau e Panaduz. Per Domat vegnia installà mo in post per il dosagi, ch'i dettia alura ina stagnaziun dal traffic artificiala, ma tut ils participants al traffic possian passar – uschia vulan ins engianar ils navis, da moda ch'ils automobilists na vegnian betg rendids attent sin vias da guntgida. La supranza ha laschà badair ch'ella na spetgia bler da questa soluziun e ch'i sajan en il spazi Cuira Sid necessarias autras mesiras.